

PROGRAMA
EUSKARA

APIRILA MAIATZA EKAINA 2021

AZKUNA
ZENTROA
ALHÓNDIGA
BILBAO

Bilbao

gizartea eta kultura
garaikidea

Luis García Berlanga, XX. mendeko kronista

Pier Paolo Pasoliniri buruzko atzera begirakoaren ondoren, [Zinematekak Luis García Berlangari](#) eskainitako zikloari ekingo dio apirilean. Batetik bestera igarotzea ez da arbitrarioa. Bi zinemagileek, garaikideak izanda, II. Mundu Gerraren ondoren sortutako neorealismo italiarraren eragina izan zuten, zeinak garaiko baldintza sozialak erakusteko asmoa baitzuen, aurreko garaietan baino zinema gizatiarragoa eta konprometituagoa bilatuz. Komisarioa

Pasolinik gerraosteko Italia islatzen du, gizarte burgesaren eta kontsumoko gizartearen kritika nabarmenarekin. Berlangarekin, Gerra Zibilaren eta frankismoaren ondoko Espainia hari begira jartzen gara, zinema espainiarrak italiar neorealismora egin zuen lehen hurbilketetako bat da. Zinemagileak berak noizbait gogoratu zuen bezala, testuingurua funtsezkoa izan zen bere filmentzat, eta bere ibilbide osoaren haria izan zen. Ez alferrik XX. mendeko kronista bezala ezagutzen dugu.Komisarioa

Aktoreen zerrenda koralak, musika, tonu komikoa, askotan ironikoa, eta hiriko eta landa-eremuko irudi kostunbristak dira Berlangaren zinemaren ezaugarri nagusiak.Komisarioa

Zikloa [Esa pareja feliz](#) (1951) filmarekin hasiko da. Zuzendari valentziarraren opera prima da, bai eta Juan Antonio Bardem zuzendari eta gidolariarekin egin zuen lehen kolaborazioa ere, biak Ikerketa eta Esperientzia Zinematografikoen Institututik atera berriak zirela.Komisarioa

Ondoren, [Bienvenido Mister Marshall](#) (1953) lana iritsi zen, Cannesko Zinemaldian saritua, eta, zuzendariaren gogokoena izan ez arren, 50eko hamarkadako Espainiako zinemaren ikur bezala historiara pasa dena. Parodia horrekin, Berlangak garaiko zentsurari aurre egin zion, erregimen frankistaren irudi suntsizaillea erakutsi arren. Komisarioa

Ondoren, ziklo honetan programatutako beste titulu batzuk datoz, hala nola [Calabuch](#) (1956), [Los jueves, milagro](#) (1957) eta [Plácido](#) (1961), desarrollismoaren gizartearen erretratu direnak. Ezin zen falta [El verdugo](#) (1963), bere maisulantzat hartzen dena. Rafael Azconaren gidioa eta heriotza-zigorraren aurkako alegatua nabarmentzen dira.Komisarioa

[La escopeta nacional](#) (1978) eta [Patrimonio nacional](#) (1981) Berlangak, zentsuraren presioaz gabetarik, Franco hil ondoren sortzen hasia zen errealitate soziala garratzasunez islatzeko egin zuen trilogia barre-eragilearen zati dira. [La vaquilla](#) (1985) filmarekin, Espainiako Gerra Zibilera itzuli zen atzera Berlanga, eta komedia gisa aurkeztu zuen, Espainiako historiako atalik ilunenetako bati buruz irribarrea ateratzeko gaitasuna erakutsiz.Komisarioa

Zikloa hiru Goya sari eskuratutako [Todos a la cárcel](#) (1993) lanarekin amaituko da. Horretan ere, Berlangak gizartearen erretratu garaikide bat egiten du, gero klase politikoaren zati batek erakutsi duenaren iragarle. Komisarioa

Azken finean, hamar filmeko ziklo honen bidez, Zinematekak 'Berlangaren urteko' omenaldiekin bat egingo du, haren jaiotzaren mendeurrenean.

PROGRAMA

Esá pareja feliz (1953)

Bikote Zorionsu Hori

Apirilak 14, asteazkena 17:00

Apirilak 15, osteguna 19:00

1950eko hamarkadako Madrilén, Juan eta Carmen senar-emazte apalak berriz alokatutako gela batean bizi dira, sukaldeko eskubidearekin. Andrea sinetsita dago beren arazoak loteriaren edo lehiaketen bidez konponduko direla, eta Florit xaboi-markak egia bihurtuko du ametsa: 'bikote zorionsu' hautatuko ditu, hogoita lau orduz senar-emazte burges eta aberats baten bizimoduaz goza dezaten.

90' / España / Z: Luis García Berlanga / A: Fernando Fernán Gómez, Elvira Quintillá, Félix Fernández, José Luis Ozores

Bienvenido Mr Marshall (1953)

Ongietorri Marshall Jauna

Apirilak 21, asteazkena 17:00

Apirilak 22, osteguna 19:00

Villar del Río izeneko herrixka bateko alkateak delegatu nagusiaren bisita jaso du. Horrek jakinarazi dio Estatu Batuetako gobernuaren ordezkariak bat etorriko dela berehala, Europako Berreskuratzeko Plan baten barruan. Agintariak harrera beroa antolatzea erabakitzen dute.

75' / España / Z: Luis García Berlanga / A: Lolita Sevilla, Manolo Morán, José Isbert, Alberto Romea, Elvira Quintillá

Calabuch (1956)

Apirilak 29, asteazkena 17:00

Apirilak 30, osteguna 19:00

Bonba atomikoak egiten lan egiteaz nazkatuta eta haien aurkikuntzaren eragin suntsitzailearen aurrean kezkatuta, AEBetako zientzialari ospetsu batek ihes egin du bere herrialdeetik, eta Mediterraneoko itsasaldeko Calabuch izeneko herri lasaian hartu du babesa anonimatuan.

92' / España / Z: Luis García Berlanga / R: Edmund Gwenn, Valentina Cortese, Juan Calvo, Franco Fabrizzi, José Isbert

Los jueves, Milagro (1957)

Ostegunetan, Miraria

Maiatzak 5, asteazkena 17:00

Maiatzak 6, osteguna 19:00

Fontecillako bainuetxe zaharra gainbehera nabarmenean dago eta ahanzturan erortzen hasi da. Bertako indar biziak konponbide baten bila bildu dira, eta amarru bat prestatu dute berriz ere sustatzeko eta herrira turista gehiago erakartzeko. Mirari faltsu bat asmatu dute horretarako: San Dimasen agerpena.

85' / España / Z: Luis García Berlanga / R: Richard Basehart, José Isbert, Paolo Stoppa, Juan Calvo, Alberto Romea

Plácido (1961)

Maiatzak 12, asteazkena 17:00

Maiatzak 13, osteguna 19:00

Probintzia-hiri txiki batean, karitatea nabarmenkeriaz praktikatzea ategin duen beata-talde batek Gabonetako kanpaina antolatu du: 'Eseri behartsu bat zure mahaian'. Plácido kontratatu dute horretarako, erosi berri duen motogurdiarekin lankidetzan jardun behar duen gizon gaixoa. Jarduerak oso azkar egin behar ditu, eta ezinezkoa zaio ibilgailuaren erosketaren lehen letra garaiz ordaintzea. Gizona bere arazoa konpontzen saiatzen da bide guztiak erabiliz, leku batetik bestera egiten duen bitartean, ustekabeko istiluetan sartuta.

85' / España / Z: Luis García Berlanga / R: Casto Sendra 'Cassen', José Luis López Vázquez, Elvira Quintillá, Manuel Alexandre

El verdugo (1963)

Borreroa

Maiatzak 19, asteazkena 17:00

Maiatzak 20, osteguna 19:00

José Luis ehorztetxe bateko langile gaztea da, eta, espetxe batean zerbitzu bat egiten ari dela, erretiroa hartzeaz dagoen Amadeo izeneko borreroa ezagutu du. Maleta etxera eraman dio, ahaztutako tresna profesionalekin, eta Carmen alaba ere ezagutu du. Inork ez du harekin ezkondu nahi izan, aitarekin ez ahaidetzeko.

Biak ala biak ondo konpontzen dira berehala. Gizon zaharrak José Luis alabarekin egoera konprometitu batean harrapatu ondoren, Carmenekin ezkondu beharko du ezinbestez.

90' / Espaina / Z: Luis García Berlanga / R: Nino Manfredi, Emma Penella, José Isbert, José Luis López Vázquez

La escopeta nacional (1978)

Eskopeta Nazionala

Maiatzak 26, asteazkena 17:00
Maiatzak 27, osteguna 19:00

Jaume Canivell atezain automatikoen fabrikatzaile kataluniarra da. Bere idazkari eta maitalearekin batera joan da Madril ingurura, Leguinecheko markesaren finkan ehizaldi batean parte hartzeko. Gobernuko goikargudunek eta pertsonaia garrantzitsuek ere egon behar dute han. Canivellen benetako asmoa da negozioak egitea eta ministro frankista batekin harremanetan jartzea, Espainiako etxeetan aurrerapen teknologiko berri bat sartzen lagun diezaion.

95' / Espaina / Z: Luis García Berlanga / R: José Sazatornil 'Saza', José Luis López Vázquez, Luis Escobar, Antonio Ferrandis

Patrimonio nacional (1981) Ondare Nazionala

Ekainak 2, asteazkena 16:30
Ekainak 3, osteguna 19:00

Franco hil ondoren, Leguinechetarrek Los Tejadillosko finka utzi dute. Hainbat hamarkadatan borondatezko erbestean han egon ondoren, Madrilera itzuli dira, Espainiako monarkatik gertuen dagoen zirkulura hurbiltzeko, aspaldi galdutuz gorteko bizitzari berrio ekiteko. Horretarako, bere jauregi zahar batean kokatzea erabaki du.

110' / Espaina / Z: Luis García Berlanga / R: Luis Escobar, José Luis López Vázquez, Amparo Soler Leal, Agustín González

La vaquilla (1985) Biganza

Ekainak 9, asteazkena 16:30
Ekainak 10, osteguna 19:00

Espainiako Gerra Zibila hasi eta handik bi urtera, Aragoiko fronteko bi bandoetako soldaduek tabakoa eta erretzeko papera trukatzeko aspertuta. Itxurazko lasaitasuna eten egingo da, alde nazionalako bozgorailuak iragartzen duenean hurbileko herrian zekorketa bat egingo dela, oturuntza eta dantzarekin. Alde errepublikanoan etsipena zabaltzen da, baina orduan Castro brigadari ideia bat bururatu zaió nazionalak

izorratzeko eta, bide batez, bere soldaduen bihotza altxatzeko.

122' / Espaina / Z: Luis García Berlanga / R: Alfredo Landa, Guillermo Montesinos, Santiago Ramos, José Sacristán, Carlos Velat

Todos a la cárcel (1993) Denak kartzelara

Ekainak 16, asteazkena 17:00
Ekainak 17, osteguna 19:00h

Aspalditik arrastaka duen Administrazio Publikoaren zorra kobratzeko, enpresaburu txiki bat espetxe baten barruan egiten den Presoaren Nazioarteko Egunera joan da. Denak joan dira ospakizunera askatasunik gabe daudenekiko elkartasuna aipatuz, baina parte-hartzaile bakoitzak interes jakin batzuk ditu, eta horiek matxinada berezi bat piztuko dute.

99' / Espaina / Z: Luis García Berlanga / R: José Sazatornil 'Saza', José Sacristán, Agustín González, Manuel Alexandre, Rafael Alonso

INFORMAZIOA

Film guztiak jatorrizko bertsioan proiektatuko dira, Zinematekako programazioan azken orduko aldaketak egon daitezke.

+ info: azkunazentroa.eus

Filma proiektatu baino 15 minutu lehenago irekiko dugu aretoa. Gomendatzen dizugu minutu batzuk lehenago etortzea, filma hasi ondoren ezin baita aretoan sartu.

LABURDURAK

Z: Zuzendaria | A: Aktoreak